

STRANDENS OG KLITTENS PADDER OG KRYBDYR

Naturcenter Fosdalen

Forfatter: Naturcenterleder Svend Møller Nielsen

Strandens og klittens padder og krybdyr

Læs om ...

Padder

Krybdyr

Padder

Alle hvirveldyr inddeles i 5 grupper: Fisk, padder, krybdyr, fugle og pattedyr.

Fisk ca. 26.000 arter

Padder ca. 4.000 arter

Krybdyr ca. 6.000 arter

Fugle ca. 9.700 arter

Pattedyr ca. 4.000 arter

Artsantallet varierer en hel del fra bog til bog, så det helt præcise artsantal er vanskeligt at sige.

Kort om padder

Padderne har i deres bygning og fysiologi træk, der viser tilpasning til overgangen fra vandlivet til landlivet.

Padder er vekselvarme hvirveldyr. Hud uden skæl. Fire tæer på forfoden og fem på bagfoden. Ingen kløer på tæerne. Befrugtning og æglægning foregår i vand. Hos springpadderne klamrer hannen sig til hunnen med sine forlemmer under æglægningen, og medens æggene forlader hunnens kloakåbning, sprøjter hannen sæden ud over dem. Frøer lægger æg i klumper, tudser lægger æg i snore. Salamandre lægger æg fastklæbende til vandplanter enkeltvis. Indvendig befrugtning hos salamandre ved at hannen afsætter sæden i en spermatofor (sædbeholder), som hunnen optager i kloakken.

Larven er en haletudse med finnebræmme omkring halen og med udvendige gæller. Disse omvokses af et gællelæg hos springpadderne. Som voksne ånder padder ved lunger.

Springpaddernes haletudse er planteæder med en meget lang tarm.

Den voksne lever udelukkende af dyrisk føde.

Hos salamandre er både larve og voksne rovdyr.

Den voksne padde har øjenlåg og høreorgan med trommehinde, der ligger i niveau med huden. Tungen er fæstnet fortil i munden.

Padder inddeles i:

Halepadder (salamandre)

Springpadder (frøer og tudser)

Tudser har vortet hud. Ret korte bagben, kravler nærmest af sted.

Løvfrøer har hæfteskiver på tæerne.

Ægte frøer har lange springben.

I alt kender man ca. 4.000 paddearter.

I Danmark findes 14 arter, og alle vildtlevende padder er fredede.

Danmarks padder: (3 halepadder og 11 springpadder)

- *Lille vandsalamander*
- *Stor vandsalamander*
- *Bjergsalamander*
- *Klokkefrø*
- *Løgfrø*
- *Strandtudse*
- *Grønbroget tudse*
- *Skrubtudse*
- *Butsnudet frø*
- *Spidssnudet frø*
- *Springfrø*
- *Grøn frø*
- *Latterfrø*
- *Løvfrø*

Krybdyr

Alle hvirveldyr kan inddeles i 5 grupper, nemlig:

Fisk **ca. 26.000 arter**

Padder ca. 4.000 arter

Krybdyr **ca. 6.000 arter**

Fugle ca. 9.700 arter

Pattedyr ca. 4.000 arter

Artsantallet varierer en hel del fra bog til bog, så det helt præcise artsantal er vanskeligt at sige.

Krybdyr er udprægede *landdyr*, der i deres bygning og fysiologi helt er tilpasset landlivet.

Er *vekselvarme* hvirveldyr, der er beklædt med *skæl* på hele overfladen (beskytte mod fordampning). Skællene er hornannelser i overhuden. Kun få hudkirtler. Aktivitet stærkt afhængig af omgivelsernes temperatur. Krybdyrene ånder ved *lunger* hele livet. Indre befrugtning (*parring*). Langt de fleste krybdyr *lægger æg* (med blød skal), som de ikke selv udruger, men som de, på en eller anden måde, lader naturen udruge. Nogle krybdyr er dog også ungefødende (hugorm, markfirben), her brister æggeskallen før eller under fødslen. Unger gennemgår *ingen forvandling*, men ligner de voksne. Hjerter med *to for- og ét hjertekammer* med ufuldstændig skillevæg.

Krybdyrene nedstammer fra padderne. De fleste nulevende er rovdyr. De fleste har spidse, kegleformede tænder. Krybdyrene har kloak. Krybdyrene har veludviklede kløer på alle tæer.

Øgler kan tabe halen. Halen regenererer, men bliver kortere end før. Skælbeklædningen på det nye stykke afviger fra den gamle. Den nye hale støttes af "brusk". Den nye hale kan ikke "tabes" igen.

Nogle øgler er lemmeløse, f.eks. stålorm.

Øgler og slanger har hamskifte. Hos voksne dyr typisk 1 til 4 gange per sæson.

Slangerne kan sluge et stort bytte, da underkæbegrenene ikke er sammenvoksede, men forbundet med et elastisk bånd.

I alt kender man ca. 6.000 krybdyr-arter. I **Danmark** er der blot **5 arter**. De 5 danske arter er: **stålorm, markfirben, almindeligt firben** (skovfirben), **hugorm og snog**.

Alle jordens krybdyr inddeles i dag i 5 grupper (ordener):

1. Brøgler, der omfatter 1 art, Tuatara, der er hjemmehørende på New Zealand
2. Øglerne med ca. 3.000 arter
3. Slangerne med ca. 2.700 arter
4. Skildpadderne med ca. 250 arter
5. Krokodillerne med 25 arter

I jordens middelalder, for 60 – 200 millioner år siden, var krybdyrene den dominerende dyreklasse på vor klode. Perioden kaldes også for krybdyrenes tidsalder. Hvorfor disse dyr - dinosaurer- pludseligt forsvandt fra jordens overflade vides ikke med sikkerhed.

Alle i Danmark vildtlevende krybdyr er fredede.